

J.K. Rowling, *Harry Potter en de steen der wijzen*

Letterkundige en didactische analyse

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Algemene vereisten	Bereidheid	Door de grote populariteit van de Harry Potterreeks vraagt dit boek geen grote bereidheid van lezers vanaf N1. Voor instapniveau is het boek door het taalgebruik en de grote hoeveelheid personages niet geschikt.
	Uitgave	Mooi vormgegeven omslag, waaruit direct duidelijk wordt dat dit boek een fantasyverhaal is.
	Interesses	Harry Potter en de Steen der Wijzen is een absolute aanrader voor zowel jongens als meisjes die van fantasy houden.
	Algemene kennis	Niet vereist.
	Specifieke literaire en culturele kennis	Er is geen specifieke literaire kennis nodig om dit boek te begrijpen. Wel zit het boek vol met intertekstuele verwijzingen, wat interessant kan zijn voor N3-lezers.
Vertrouwdheid met literaire stijl	Vocabulaire	Het woordgebruik is rijk en afwisselend: alledaagse woorden worden afgewisseld met minder frequente woorden (blaag, mistroostig, normaliter). Daarnaast heeft Rowling voor haar magische wereld veel eigen woorden bedacht (Dreuzels, zwerkbald, Wegisweg), die steeds duidelijk worden geïntroduceerd. Het vocabulaire is een mooie uitdaging voor minder ervaren lezers, lezers vanaf N2 zullen genieten van alle originele vondsten (bijvoorbeeld de speaking names: Hermelien Griffel, madame Pliester).
	Zinsconstructies	Enkelvoudige en samengestelde zinnen wisselen elkaar af. De zinnen vormen door hun variatie in zinslengte en structuur een mooie uitdaging voor N1-lezers. Geen probleem voor N2.
	Stijl	Rowlings schrijfstijl is opvallend door haar beeldende taalgebruik, waarvan N2- en N3-lezers zullen genieten. Beschrijvingen van gebeurtenissen, ruimtes en Harry's gedachten worden afgewisseld met dialogen, wat prettig is voor minder ervaren lezers. Daarnaast bevat het boek (droge) humor, wat lezers ongeacht hun niveau zullen waarderen.

Vertrouwdheid met literaire personages	Karakters	De 11-jarige Harry Potter is de hoofdpersoon. Zijn karakter is goed uitgewerkt. De belangrijkste nevenfiguren zijn klasgenoten Ron en Hermelien en jachtopziener Hagrid.
	Aantal karakters	In dit boek komen heel veel verschillende personages voor, wat voor verwarring kan zorgen bij minder ervaren lezers. Wie doorleest, ontdekt dat alle personages in dienst staan van Harry's verhaal en dat het daardoor niet erg is als je niet alle namen onthoudt.
	Ontwikkeling van en verhouding tussen karakters	De veranderende verhoudingen in dit boek zijn duidelijk: bij hun eerste ontmoeting raken Harry en Ron bevriend en na een gezamenlijk gevecht met een trol hoort ook Hermelien erbij. Voor N2-lezers is de ontwikkeling die Harry doormaakt interessant. Hij komt erachter dat zijn ouders door Voldemort zijn vermoord en dat hij diens dodelijke vloek heeft overleefd. Na tien beroerde jaren bij zijn oom en tante voelt Harry zich snel thuis op Zweinstein, waar hij voor het eerst goede vrienden krijgt en leert dat hij problemen het best samen het hoofd kan bieden.
Vertrouwdheid met literaire procedés	Spanning	De gebeurtenissen volgen elkaar in rap tempo op, wat voor veel vaart zorgt in het verhaal. Zeker minder ervaren lezers zullen dit waarderen. Ook de vele vooruitwijzingen dragen bij aan de spanning. Het verhaal bouwt langzaam op naar de climax: Harry's poging om de Steen der Wijzen uit de handen van Voldemort te houden. Naast actiespanning bevat het boek psychologische spanning, die grotendeels voortkomt uit Harry's onzekerheid en onwetendheid over zijn eigen verleden.
	Structuur	De structuur van dit boek wordt zichtbaar gemaakt in de flaptekst, wat fijn is voor N1-lezers. Ook de beschrijvende hoofdstuktitels bieden minder ervaren lezers houvast met hun vooruitwijzingen naar de gebeurtenissen in dat hoofdstuk.
	Chronologie	Geen probleem. Het verhaal verloopt helemaal chronologisch en tijdsprongen zijn duidelijk gemarkeerd.
	Verhaallijn(en)	De hoofdplot, Harry's eerste jaar op Zweinstein, vormt voor geen enkel niveau een probleem. Verder is het boek duidelijk bedoeld als introductie voor de rest van de serie en worden er al veel opzetjes gegeven voor het 'grote verhaal', waar nieuwe lezers nog geen weet van hebben. Oplettende N2- en N3-lezers zullen aan het denken gezet worden door deze open plekken (Waarom wil Voldemort Harry zo graag vermoorden? Hoe heeft Harry's vader Sneeps leven gered?).

	Perspectief	Het verhaal is geschreven vanuit een alwetend perspectief, maar als lezer krijg je tijdens het grootste deel van het verhaal slechts inzicht in Harry's gedachten en gevoelens. Hierdoor kunnen (jonge) lezers zich goed in Harry inleven.
	Betekenis	Voor N1- en N2-lezers is Harry Potter en de Steen der Wijzen allereerst een spannend verhaal over vriendschap en moed. Zij willen weten of het Harry en zijn vrienden lukt de Steen der Wijzen uit verkeerde handen te houden. N2- en N3-lezers zullen daarnaast aan het denken worden gezet over Harry's bijzondere levensgeschiedenis. Waarom wilde Voldemort Harry als baby doden? Hoe kon de liefde van Harry's moeder haar zoon beschermen? Ook is de parallele wereld voor deze lezers interessant: zij zullen verbanden leggen tussen de gewone en de magische wereld in het verhaal. Voor N3-lezers is de intertekstualiteit een mooie uitdaging, met verwijzingen naar verhalen uit de klassieke mythologie (driekoppige hond Pluisje → Cerberus), de middeleeuwen (de alchemist Nicolaas Flamel, de Steen der Wijzen) en modernere fantasywerken (Wegisweg → Narnia).